

Αντιδράσεις Υπερευαισθησίας σε Βιολογικούς Παράγοντες

Ι. Καναβάρου, Μ. Πασαλή, Φ. Γεροπάντα, Μ. Βρανά, Ξ. Αγγελίδης, Κ. Χλίβα, Δ. Βατικιώτης,
Μ. Μακρής

Μονάδα Αλλεργιολογίας «Δ.Καλογερομήτρος»,
Β' Κλινική Αφροδισίων και Δερματικών Νόσων Πανεπιστημίου Αθηνών,
Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο «Αττικόν»

ΕΙΣΑΓΩΓΗ:

Οι βιολογικοί παράγοντες αποτελούν φάρμακα που χρησιμοποιούνται κυρίως στη θεραπεία νεοπλασματικών, αυτοάνοσων και φλεγμονωδών νοσημάτων. Η πρωτεϊνική φύση των μορίων αυτών, σε συνδυασμό με τη διαρκώς αυξανόμενη χρήση τους, έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση αντιδράσεων υπερευαισθησίας με επακόλουθο τη διακοπή θεραπειών πρώτης γραμμής και ενίοτε δραματική επίπτωση στην πρόγνωση της νόσου.

ΣΚΟΠΟΣ:

Η παρουσίαση της διαγνωστικής προσέλασης των αντιδράσεων υπερευαισθησίας σε βιολογικούς παράγοντες και του επακόλουθου χειρισμού τους με απευαισθητοποίηση.

ΥΛΙΚΟ-ΜΕΘΟΔΟΙ:

Ασθενείς που παραπέμφθηκαν στη Μονάδα λόγω άμεσης αντίδρασης κατά την έγχυση βιολογικών παραγόντων. Οι ασθενείς αξιολογήθηκαν με: α) τυποποιημένο ιστορικό φαρμακευτικής αλλεργίας (κατά ENDA) β) δερματικές δοκιμασίες δια νυγμού και ενδοδερμικές σε μη ερεθιστικές συγκεντρώσεις του υπεύθυνου παράγοντα. Στους ασθενείς που η χρήση του παράγοντα θεωρήθηκε απαραίτητη από τους θεράποντες ιατρούς διενεργήθηκε απευαισθητοποίηση (επί θετικών δερματικών δοκιμασιών ή/και σε ιστορικό σοβαρής αναφυλαξίας).

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ:

Είκοσι ένας ασθενείς (7 άρρενες, μέσης ηλικίας 47έτη, εύρος 20-67έτη) με ιστορικό αντίδρασης υπερευαισθησίας σε βιολογικό παράγοντα (infliximab 12/21, cetuximab 5/21, ofatumumab 2/21, retuximab 1/21, natalizumab 1/21) και υποκείμενο νόσημα: ψωρίαση(6/21), φλεγμονώδη νοσήματα εντέρου(6/21), κακοήθειες(6/21), πομφολυγώδες πεμφιγοειδές(1/21), σκλήρυνση κατά πλάκας(1/21), Συστηματικός Ερυθηματώδης Λύκος(1/21). Η βαρύτητα αντίδρασης(κατά Brown) ήταν μετρίου βαθμού(grade II) σε ποσοστό 66,67%(14/21) και εμφανίστηκε σε ποσοστό 61,90%(13/21) κατά τον πρώτο(infliximab 1/21, cetuximab 4/21, ofatumumab 2/21) έως τέταρτο κύκλο χορήγησης. Ωστόσο, οι ενδοδερμικές δοκιμασίες ήταν θετικές σε 6/21(28,57%). Δεκαεννέα εκ των 21 ασθενών υποβλήθηκαν επιτυχώς σε απευαισθητοποίηση όπου καταγράφηκαν 13/19(68,42%) αντιδράσεις 1/19(5,26%) ήταν σοβαρή με χρήση αδρεναλίνης και 4/19(21,05%) μέτριας βαρύτητας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ:

Οι αλλεργικές αντιδράσεις στους βιολογικούς παράγοντες είναι δυνητικά σοβαρές, συχνά IgE μεσολαβούμενες. Σε κατάλληλα επιλεγμένους ασθενείς η απευαισθητοποίηση είναι αποτελεσματική και εξασφαλίζει τη συνέχιση της θεραπείας στις περιπτώσεις που ο συγκεκριμένος βιολογικός παράγοντας αποτελεί θεραπεία πρώτης γραμμής.